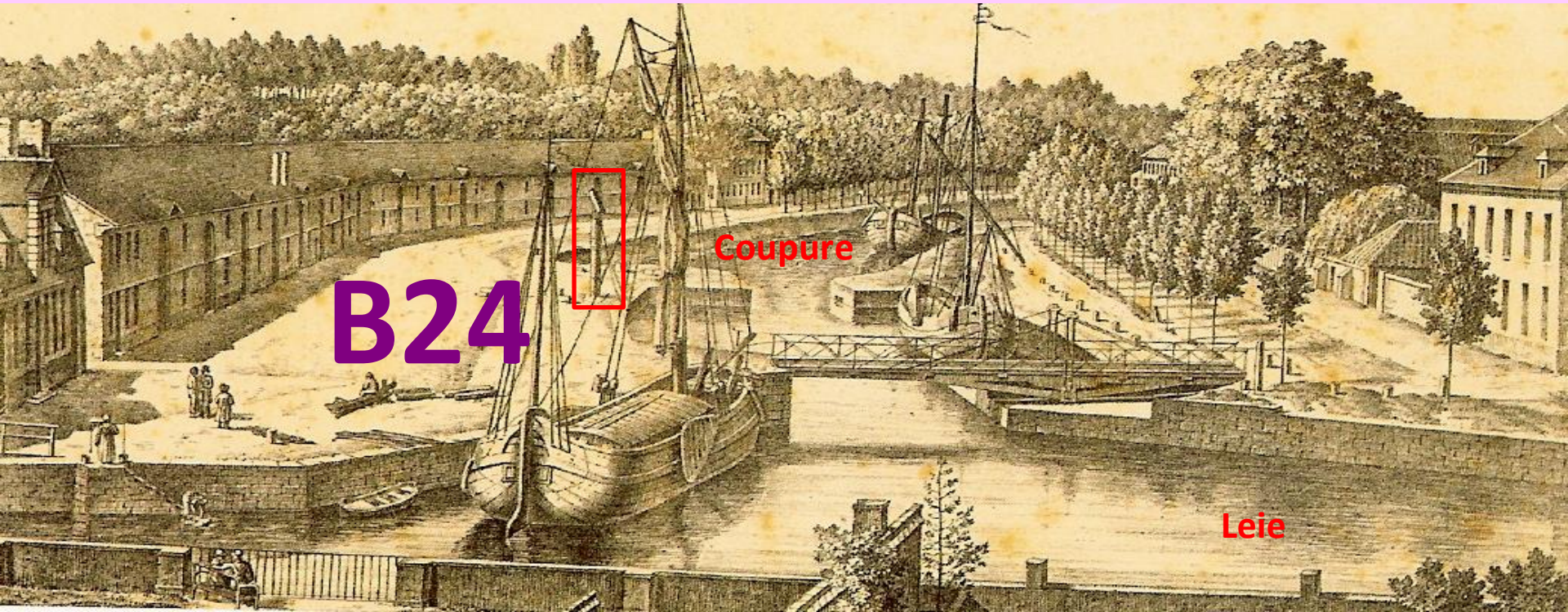
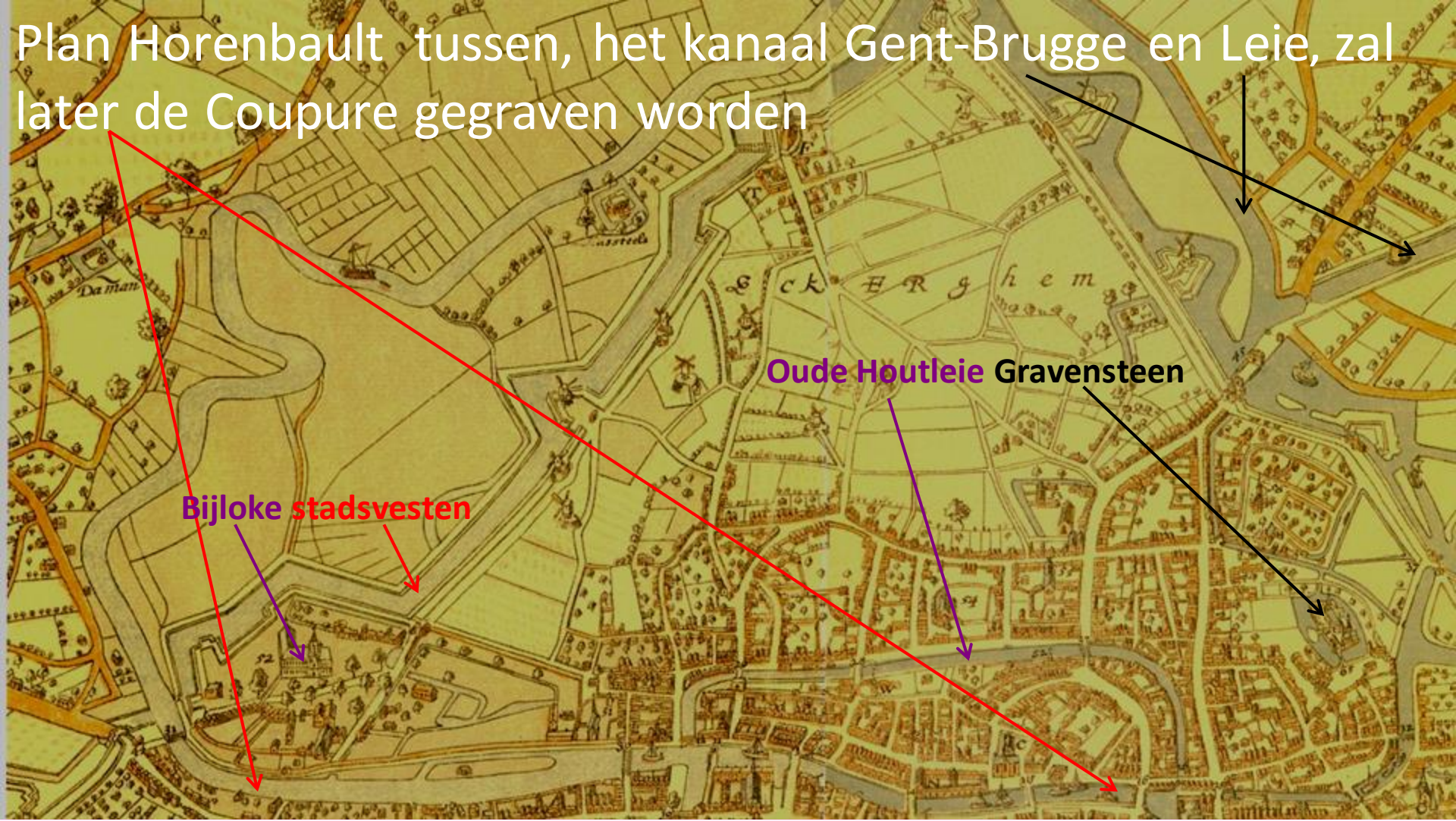

Begin van de Coupure aan de St.- Agnetebrug, de Hospitaalbrug en het blindenhuis.

jeahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

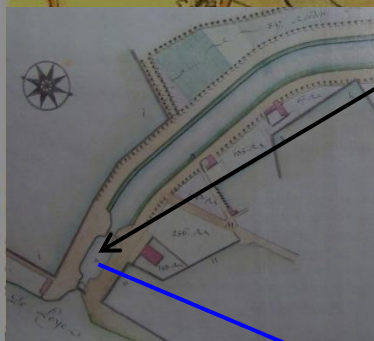
Plan Horenbault tussen, het kanaal Gent-Brugge en Leie, zal later de Coupure gegraven worden

Bijloke stadsvesten

Oude Houtleie Gravensteen

Welke kloosters werden er getroffen, de Bijloke / het Rijke gasthuis anders gezegd de Leprozerie reeds afgeschaft maar nu moesten ze zorg dragen voor de Kuldren en weeskinderen / Poortakker begijnhof aan de Houtleie / klooster van Galilea / St.-Agneta klooster / de priorij van Waarschoot . Na de Oostenrijkse tijd kwamen we onder Frans bewind en werden alle kloosters aangeslagen en hun grond verkocht want vaders staat had geld nodig. Wie kocht deze grond die openbaar verkocht werd, niet de sukkelaar maar terug rijke mensen. Het 1^e kanaal naar zee was de Lieve maar door de verzanding in Damme was het niet meer bevaarbaar. Van 1613 tot 1624 kanaal Gent-Brugge. In de 18^e eeuw was Gent de 2^e grootste stad van het land en werden er 2 coupures gegraven, hier en het Rommelwater beter gekend als de Visserij. Op hetzelfde moment werd ook de Bovenschelde gegraven die de stadsgrachten bevaarbaar moest maken voor grotere schepen. Voor de schippers die naar Antwerpen moesten varen was dit uren korter want ze moesten niet meer door de Reep varen. Het was de bedoeling de Coupure in te wijden op kerstavond in 1753. De eer kwam toe aan een zeeschip uit Nantes met een lading wijn en kastanjes (kijk toen al) maar de feestvreugde moest 3 dagen worden uitgesteld. Reden het Minnewater in Brugge was te ondiep en het schip zat vast. Men liet meer water door het kanaal lopen zodat de waterstand hoger kwam. Volop protest van de boeren, hun land kwam hier en daar onder water te staan! Het 2^e schip kwam aan op 7/1/1754 maar het zou nog een jaar duren eer dat alle schepen vlot Gent konden bereiken, reden staat niet vermeld. Extra uitbaggeren????)

Kaart van 1619 Ik vond geen kaart van juist voor het graven van de Coupure (bvb van 1740)

Deze sluis is bijna nooit gebruikt geweest. Enkele keren bij hoge waterstand op de Leie. In 1820 werd de sluisdeur openbaar verkocht en nu wordt het sas daar gebruikt als haven voor plezierbootjes

Ik tel 9 molens in de omgeving

De brug aan de Zoutstraat werd afgebroken om de zeilschepen niet te hinderen

Het was de bedoeling het kanaal Oostende-Brugge-Gent rechtstreeks aan de Ketelvaart te verbinden met de Schelde. Maar het prijskaartje was onbetaalbaar. Dus werd er gegraven waar bijna geen gebouwen stonden. Dus landbouwgrond die moest onteigend worden en waren de koolkappers (die kolen) kwetteden tevreden? Bepaalde grond was ook drassiger, laag gelegen grond. Aan beide zijden van de Coupure moest er wegen aangelegd worden en percelen bouwgrond. De industrie had proper water nodig. Bij het graven van de Coupure zijn de molens gespaard gebleven. Bekijk de molens op de kaart. De meeste grond was van kloosters en zeer rijke mensen.

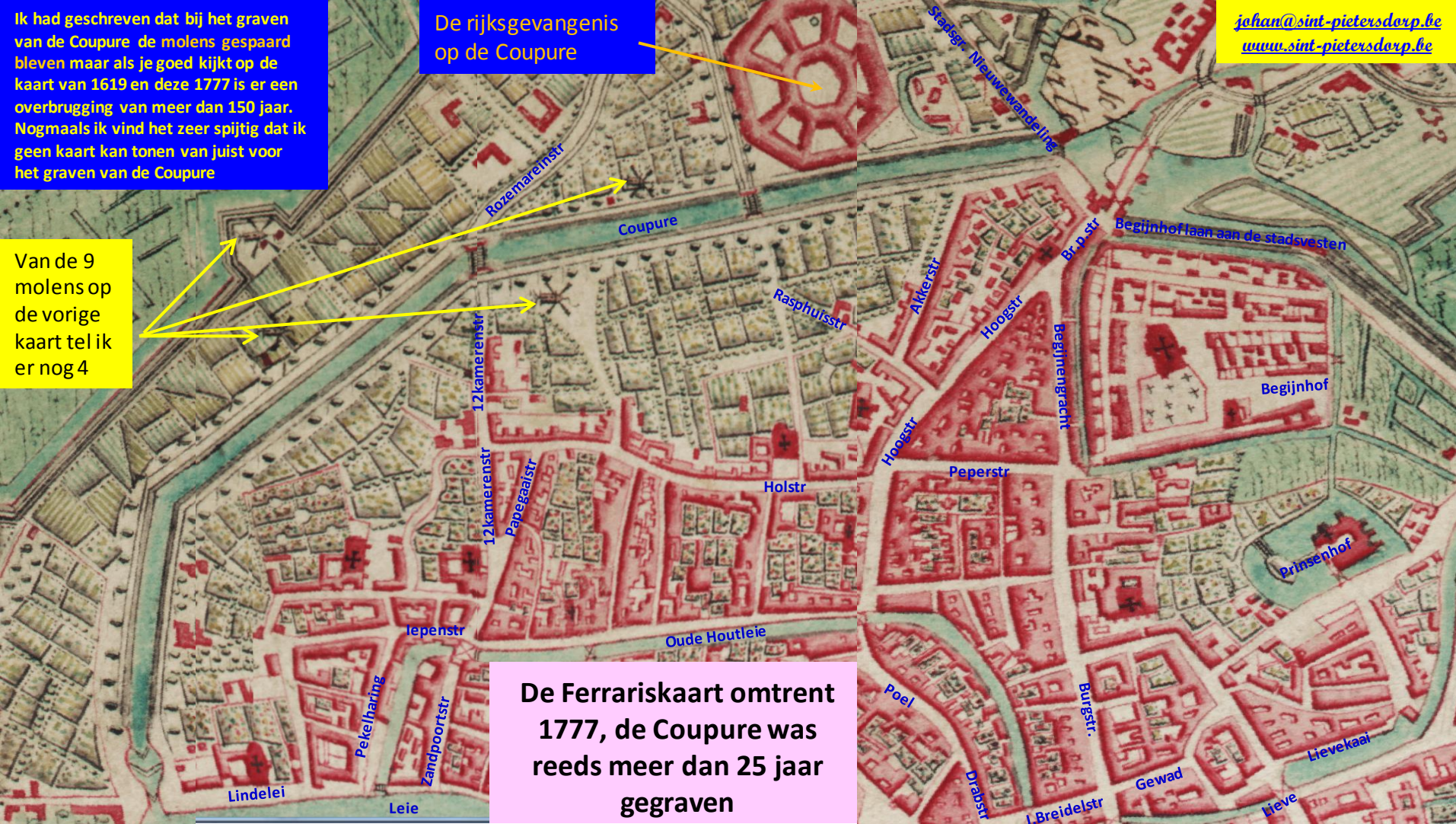
Hebbrechtstr
Veergrep
Verlorenkost brug staat nog niet op de kaart

De rijksgevangenis
op de Coupure

Ik had geschreven dat bij het graven van de Coupure de molens gespaard bleven maar als je goed kijkt op de kaart van 1619 en deze 1777 is er een overbrugging van meer dan 150 jaar. Nogmaals ik vind het zeer spijtig dat ik geen kaart kan tonen van juist voor het graven van de Coupure

Van de 9 molens op de vorige kaart tel ik er nog 4

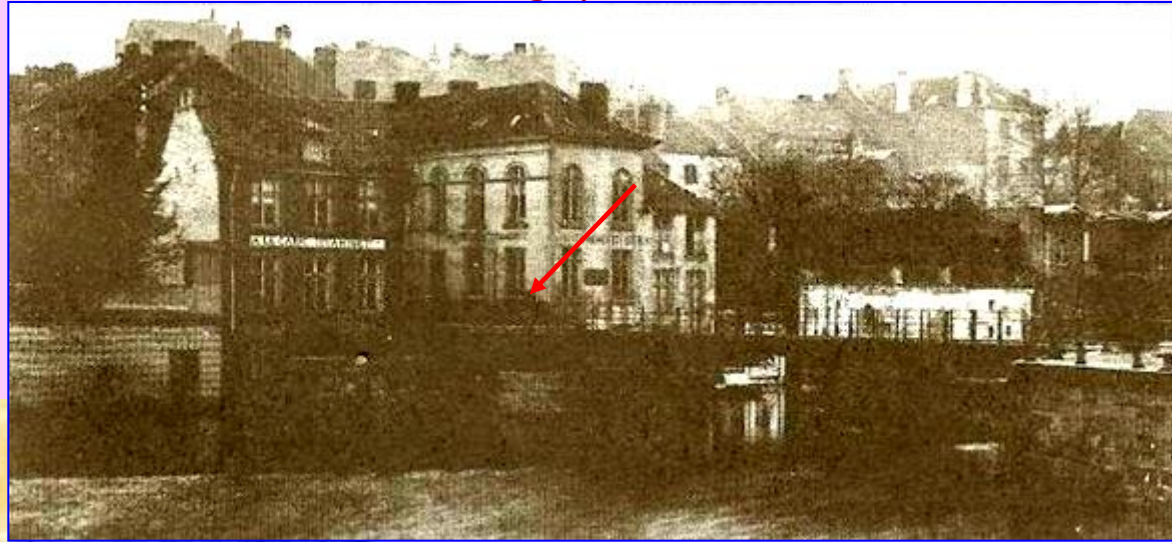
De Ferrariskaart omtrent 1777, de Coupure was reeds meer dan 25 jaar gegraven

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

En alweer is de Verlorenkost te smal. Parkeerverbod aan beide zijden van de straat. De huizen werden op de nieuwe rooilijn gebouwd, 6 meter achteruit. Maar met het circulatie plan nu ruimte zat.

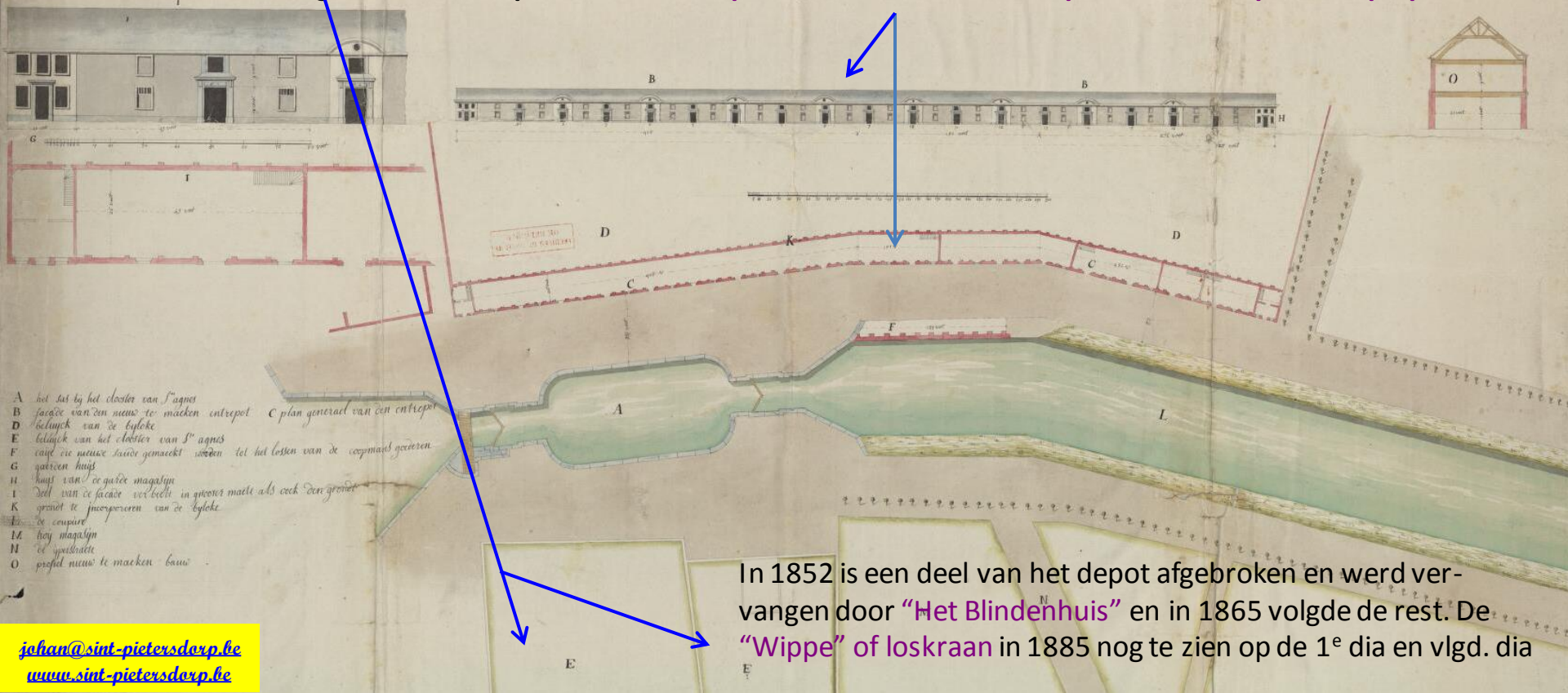

Zicht op het St.-Pietersdorp

Verlorenkost en brug ± 1880 en 100 jaar later

De Coupure die de Brugse vaart verbond met de belangrijke Leie werd gegraven rond 1750. De eerste Platanen werden aangeplant in 1785. Nu zijn die boompjes al serieuze bomen. In de verte zien we de torens van de St.-Pietersabdij.

Dit entrepot zou het geen eeuw volhouden. Reden de haven verhuisde later naar de nieuwe haven **die aangelegd werd onder het Koninkrijk der Nederlanden rond 1825.** Je had dus rond die tijd 2 havens. De doodsteek voor deze haven gebeurde in 1840 door een KB. Er moest in Gent een **algemene stapelplaats komen voor "vrijen wederuytvoer".** Men zou deze hebben **willen bouwen op het einde van de Lindelei.** Dit was niet mogelijk omdat deze plaats niet beschikbaar was en men heeft dan deze goederen laten plaatsen in dit depot hier tot het nieuwe depot klaar was op het Stapelplein.

In 1852 is een deel van het depot afgebroken en werd vervangen door **"Het Blindenhuis"** en in 1865 volgde de rest. De **"Wippe"** of loskraan in 1885 nog te zien op de 1^e dia en vlgd. dia

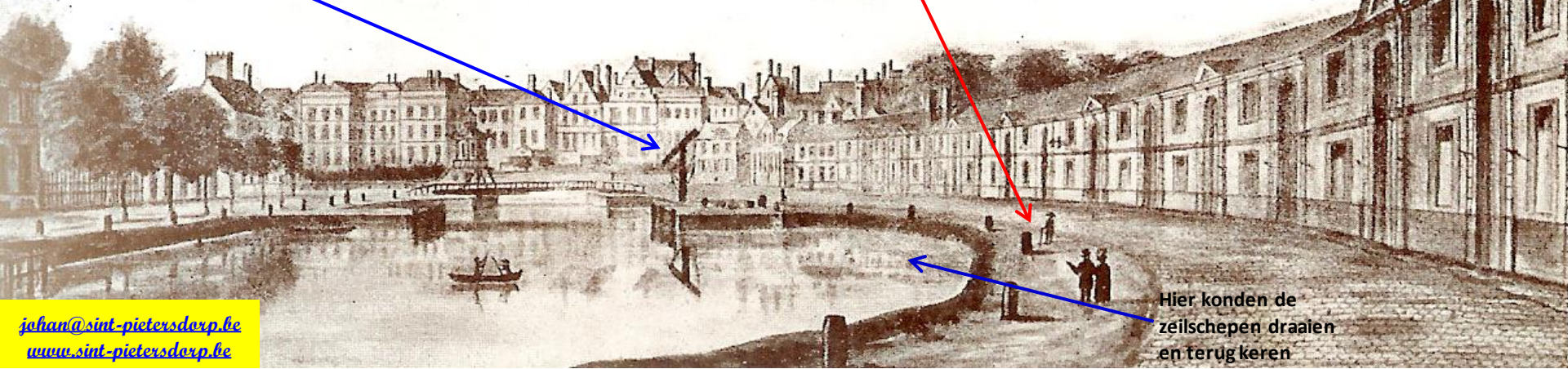
St-Agnetebrug. Voor deze brug werd er een sas gemaakt om het water op de Coupure en de Brugse vaart hoog te houden. Veel maakte het niet uit en de deuren stonden bijna altijd open **zodat men de sluisdeuren in 1823 terug wegnam**. Het sas kan men nog altijd zien. Heden liggen er verhuur-plezierbootjes in. Later eer je de Leie op vaarde moest er een draaibrug worden geopend. De draaibrug noemde men ook wel de "Entrepotbrug". In 1880 werd er een metalen draaibrug gebouwd ter vervanging van de brug uit begin 1800. De draaibrug uit 1880 werd in 1940 opgeblazen door onze eigen genietroepen. Men plaatste een noodbrugje waar nu de Hospitaalbrug is. Deze werd in 1971 (?) afgebroken. Op de plaats van de opgeblazen brug kwam er in 1951 het groene klapbrugje en deze is nog steeds in gebruik. Sinds de ringaart in gebruik is genomen ligt het klapbrugje er nu bijna werkloos bij. Ik herinner me niet meer wanneer het klapbrugje nog dienst heeft gedaan.

De **Hospitaalbrug**. Nadat het noodbrugje is verdwenen kwam er een nieuwe brug. Het was een stalen brug waarvan het wegdek in Azobé- hout was. Deze werd geopend in 1972. Ondertussen is deze brug in de jaren negentig vervangen door een brug in beton. (kort hé)

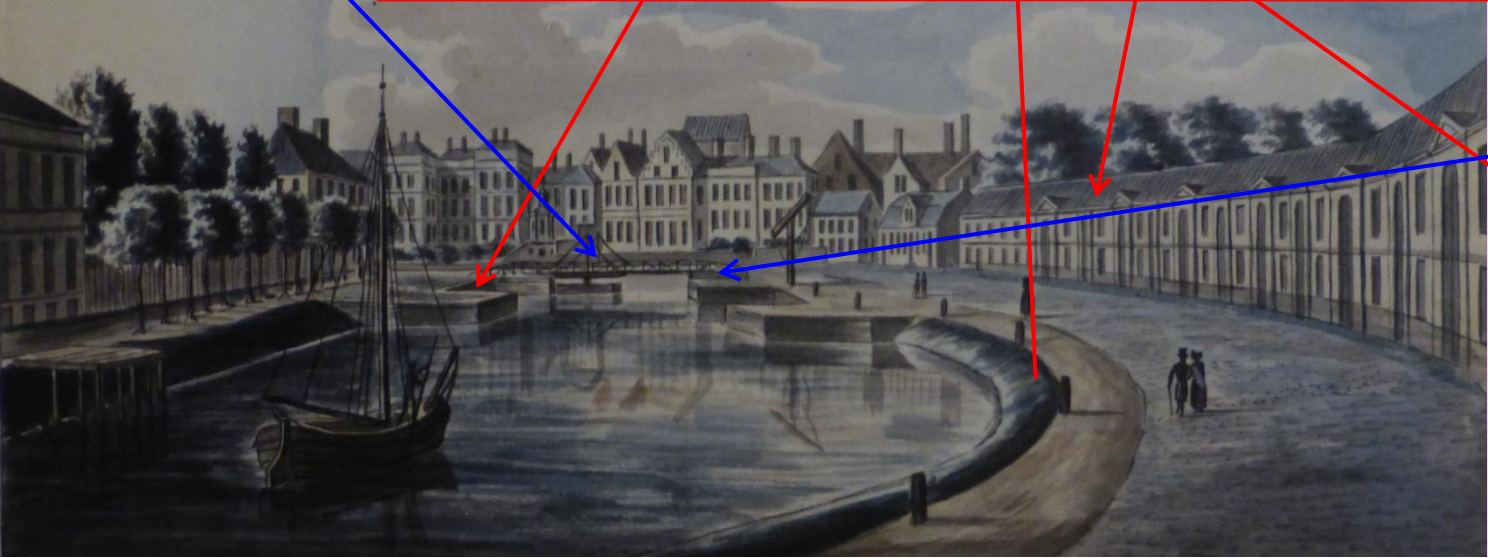
In 1843 is men begonnen met het vervangen van de houten meerpalen door **gietijzeren**. En dit klopt, soms staat er een datum op gietijzeren palen. Ook de balustrades in 't hout werden vervangen door ijzeren.

De loskraan, De Wippe werd in 1837 vernieuwd en verdween in 1885 omdat de havenactiviteiten volledig werden overgebracht naar de nieuwe haven (uit 1825) van Gent aan het kanaal Gent-Terneuzen.

De Coupure, het Stapelhuis tijdens de Oostenrijkse bezetting

Hier konden de zeilschepen draaien en terug keren

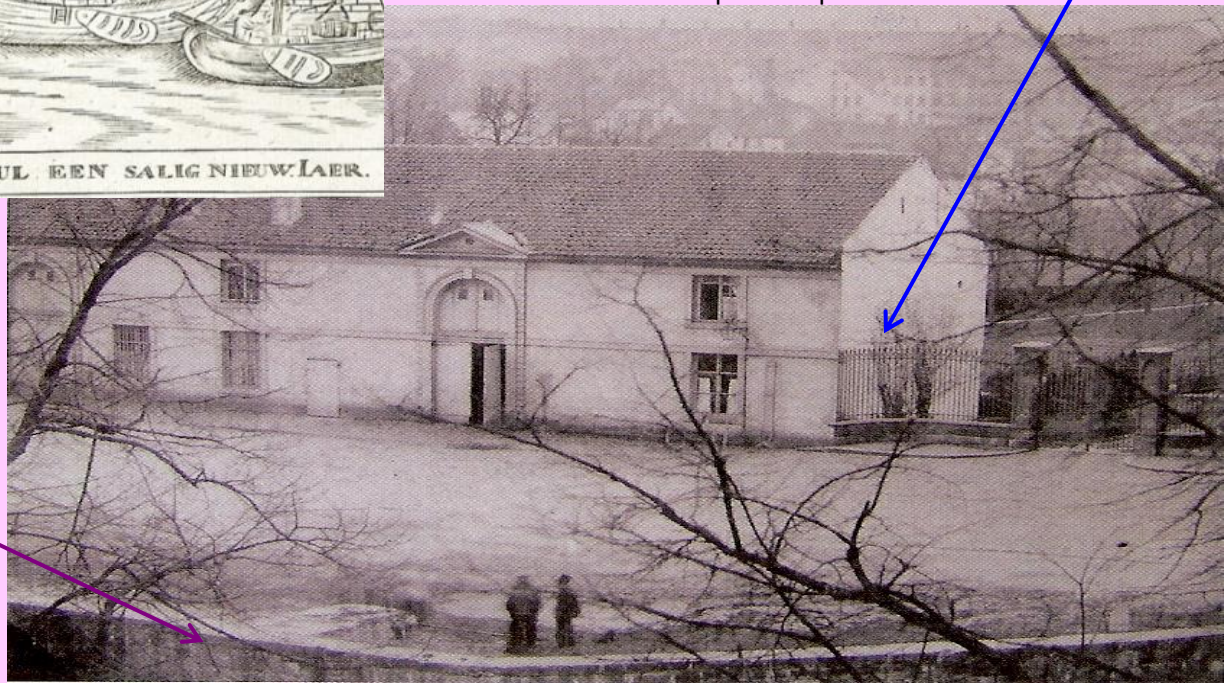

St Agnetebrug
Hospitaalbruggen
deze brug

Het Keizerlijk Entrepot uit 1780 op de Coupure zou na de afschaffing van het octrooirecht (1860) verdwijnen. Niet alles werd tegelijkertijd afgebroken. Eerst werd het gebouw afgebroken om het Blindenhuis te kunnen bouwen in 1852. De foto werd genomen begin 1860. Dus één van de eerste foto's van Gent?

Op 31-7-1861 was er een publieke verkoping van ijzeren hekkens aan het oude Entrepot van de Coupure en in 1866 zag je niks meer van het oude Entrepot en was alles verdwenen om er statige herenhuizen te bouwen op de Coupure Links.

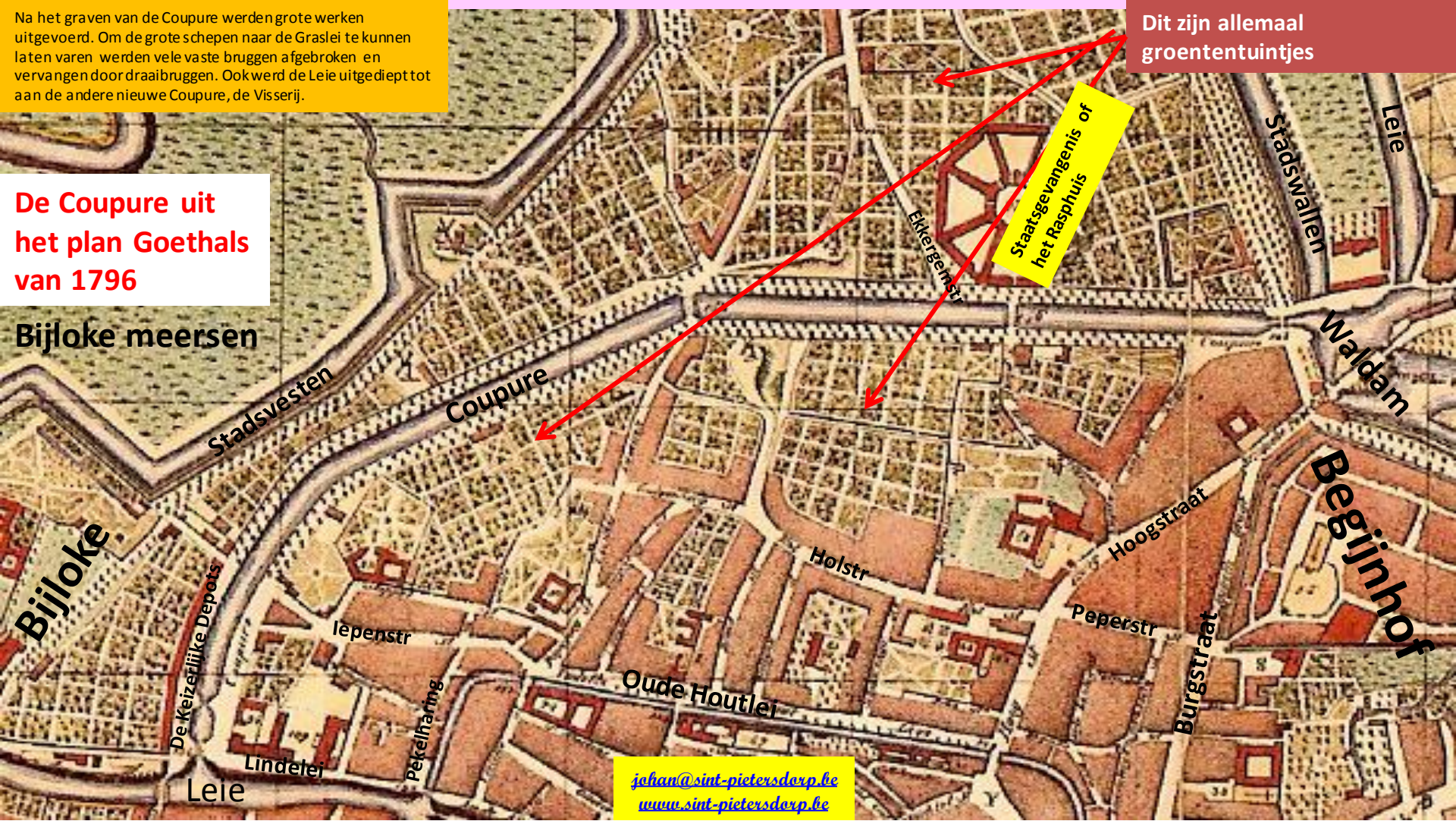

De vernauwing op de Coupure waar men eerst een sluis zou aanleggen om de waterstand te regelen tussen de Brugse vaart en de Leie. Maar het was niet nodig. De kaaimuren zijn gebleven en daar werd een 2^e brug aangelegd tijdens Wereldoorlog II, een noodbrug. De Coupure werd tot in 1969 hoofdzakelijk gebruikt door vrachtschepen. Deze laatste gingen sindsdien gebruik maken van de Ringvaart rond Gent.

Na het graven van de Coupure werden grote werken uitgevoerd. Om de grote schepen naar de Graslei te kunnen laten varen werden vele vaste bruggen afgebroken en vervangen door draaibruggen. Ook werd de Leie uitgediept tot aan de andere nieuwe Coupure, de Visserij.

De Coupure uit het plan Goethals van 1796

Bijloke meersen

Dit zijn allemaal groententuintjes

Staatsgevangenis of het Rasphuis

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Begin van de Coupure rond 1800. De gebouwen links zijn het Keizerlijk Depot. Het aanplanten van bomen is begonnen 30 jaar na het graven van de Coupure nl. in 1785. Het werd ook gescheiden voor voetgangers en karren. Het was er heerlijk wandelen met de nog aanwezige windmolens. Later was er veel protest omdat de hoge bomen de wind uit de zeilen nam. Heden vraag ik me soms ook af of dit nog een zegen is voor de oude burgershuizen want het gebladerte reikt bijna tot aan de ramen. Ik ga er even op letten, er stonden 49 rustbanken langs het traject.

Brug uit 1951

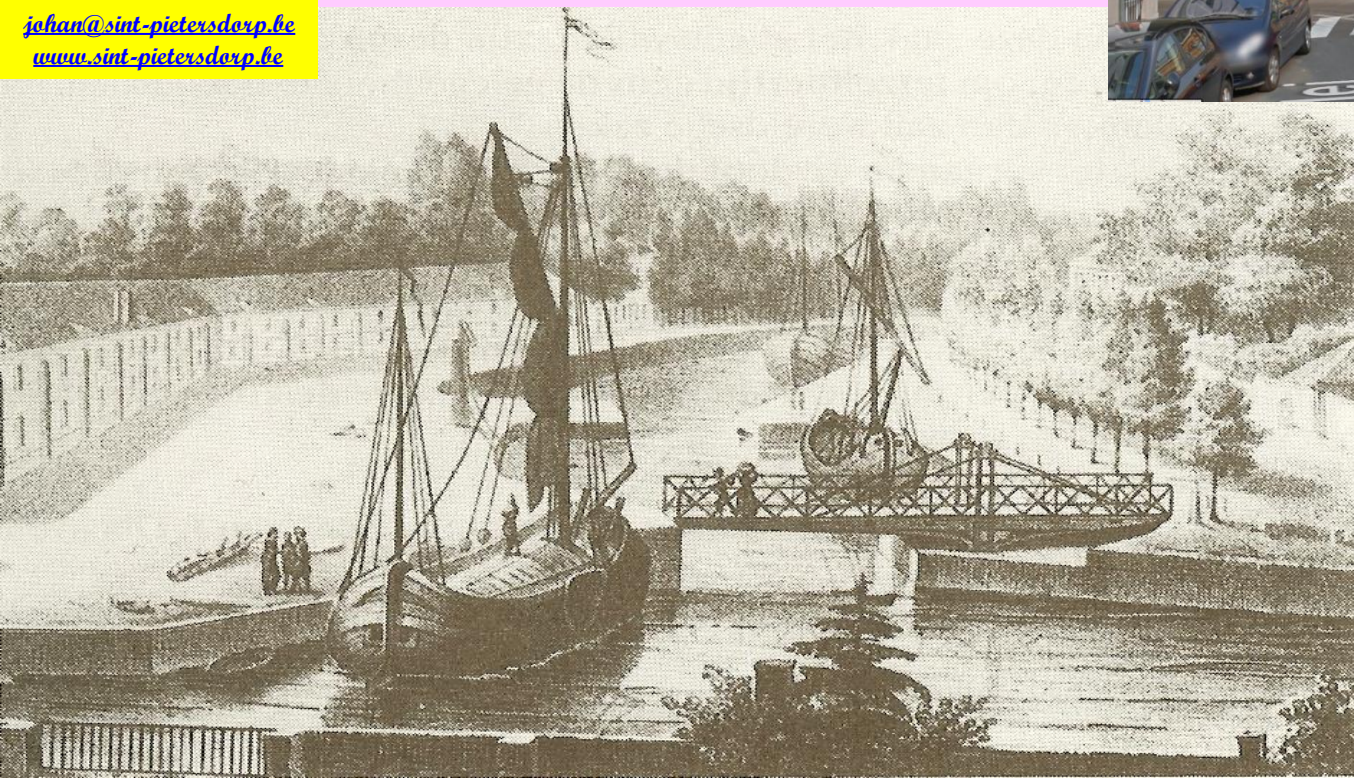

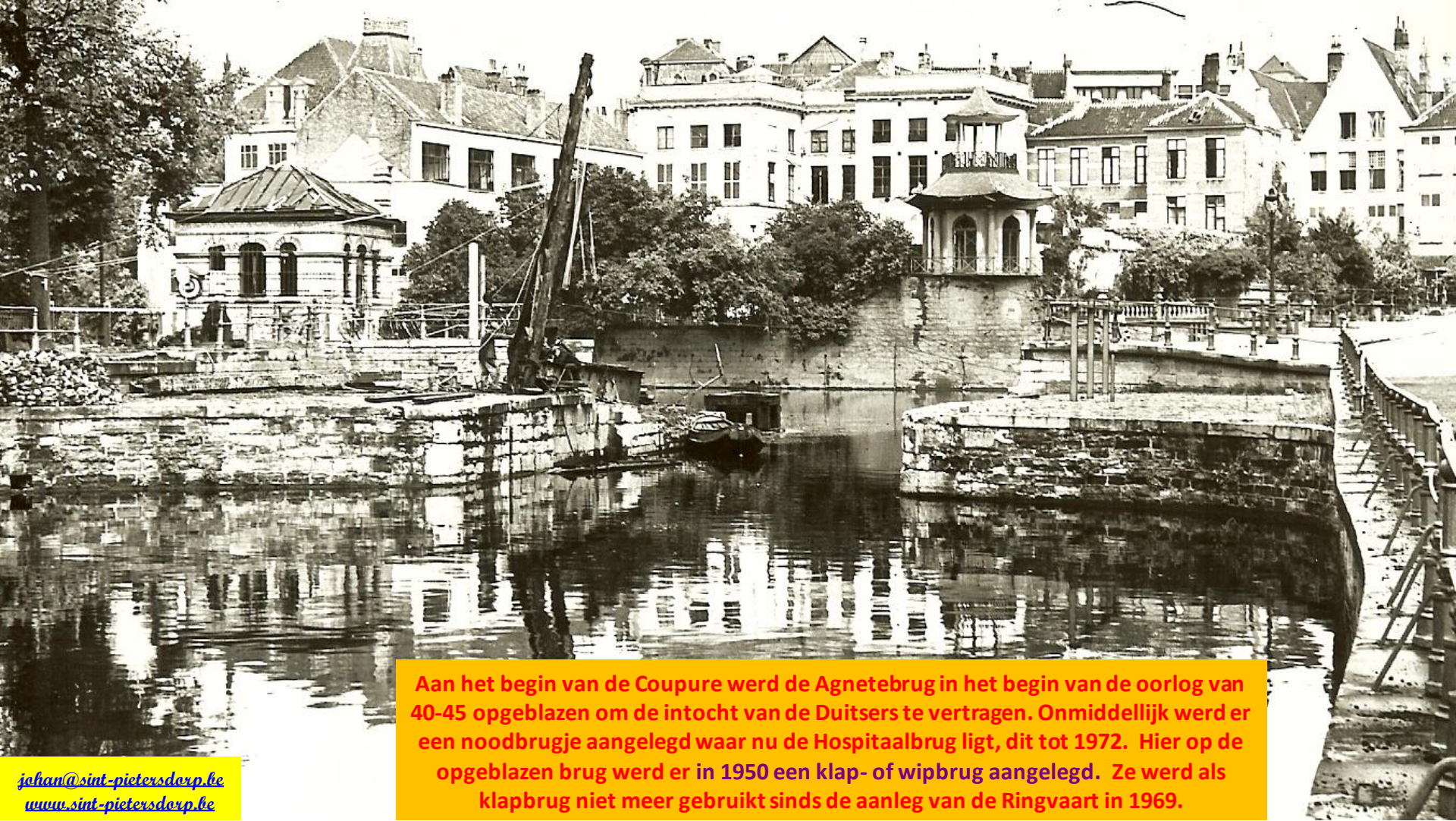
Hierboven zie je nog het bestaande huisje van de bruggenwachters.

Heden nog moeilijk voor te stellen. Als je bv op "La Canal du Midi" vaart moet je zelf de sluis bedienen. Ook vroeger stond er aan iedere sluis een sluiswachter en aan iedere draaibare brug een bruggenwachter. Bijna alle **schuilhokjes** zijn verdwenen. Soms zaten deze mensen te schuilen in het dichtsbijzijnde café die er toen zeer talrijk waren.

Dit gebouwtje was te mooi om gesloopt te worden en nu wordt het door de stad gebruikt voor een ander doel, de plantsoendienst.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

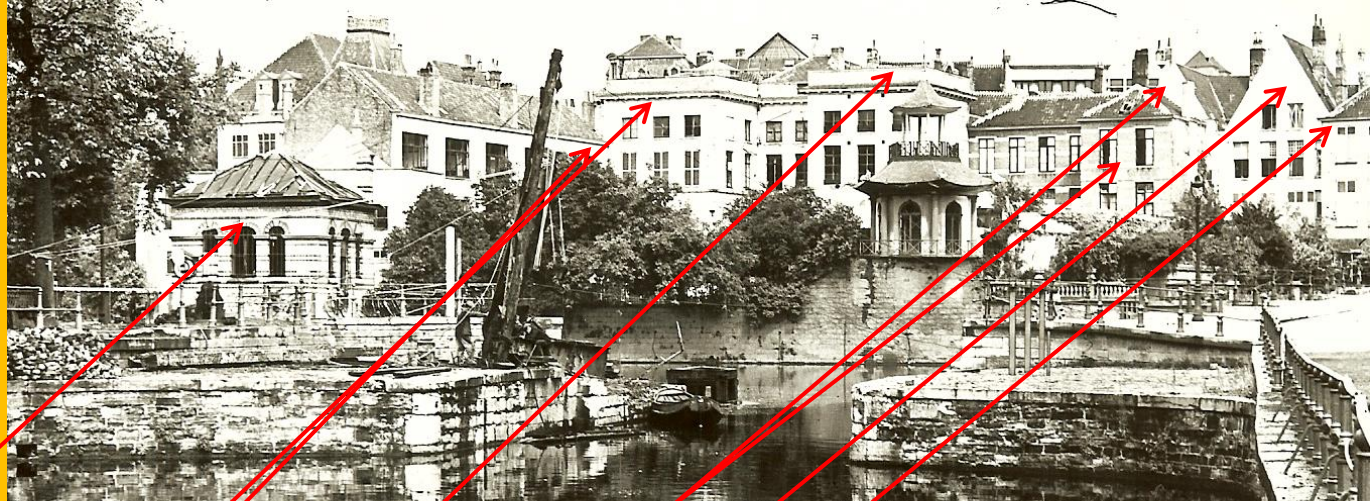

Aan het begin van de Coupure werd de Agnetebrug in het begin van de oorlog van 40-45 opgeblazen om de intocht van de Duitsers te vertragen. Onmiddellijk werd er een noodbrugje aangelegd waar nu de Hospitaalbrug ligt, dit tot 1972. Hier op de opgeblazen brug werd er in 1950 een klap- of wipbrug aangelegd. Ze werd als klapbrug niet meer gebruikt sinds de aanleg van de Ringvaart in 1969.

Opgeblazen brug uit 1940

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1940 en 2018 bijna
een verschil van 80
jaar en toch nog vele
huizen herkenbaar

In 1940 hebben onze eigen genietroepen alle bruggen opgeblazen in 't stad. En heeft het iets geholpen? Welnee alleen de burgers waren de dupe.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

In 1940 kort na het opblazen van de St.-Agnetebrug werd hier het noodbrugje opgetrokken (zie vlgd. dia) deze zou blijven bestaan tot 1971. Zoals je weet werd de Ringvaart geopend in 1969 en de scheepvaart gaf er hier de brui aan. In 1972 kwam hier een brug te liggen in azobéhout. Deze heb ik nog goed gekend. Maar nooit een foto van genomen. Zij werd afgebroken en vervangen door de huidige. Nu een vraagje, heb jij per toeval een foto? Al dan niet met personen? **Dan slaan we je tot ridder van de Johannesorde en krijg je natuurlijk een eervolle vermelding.**

De vervanging van de noodbrug uit 1940 ging pas in 1972 door. De doortocht van grote schepen was voorbij. Nu was er sprake van de metro in de coupure te leggen, daarom aarzelden men van dure kosten te maken. Dit brugje kon snel uitgebroken worden en op een andere plaats worden ingezet.

St.-Agnetebrug

De oude en de Nieuwe
Hospitaalbrug

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

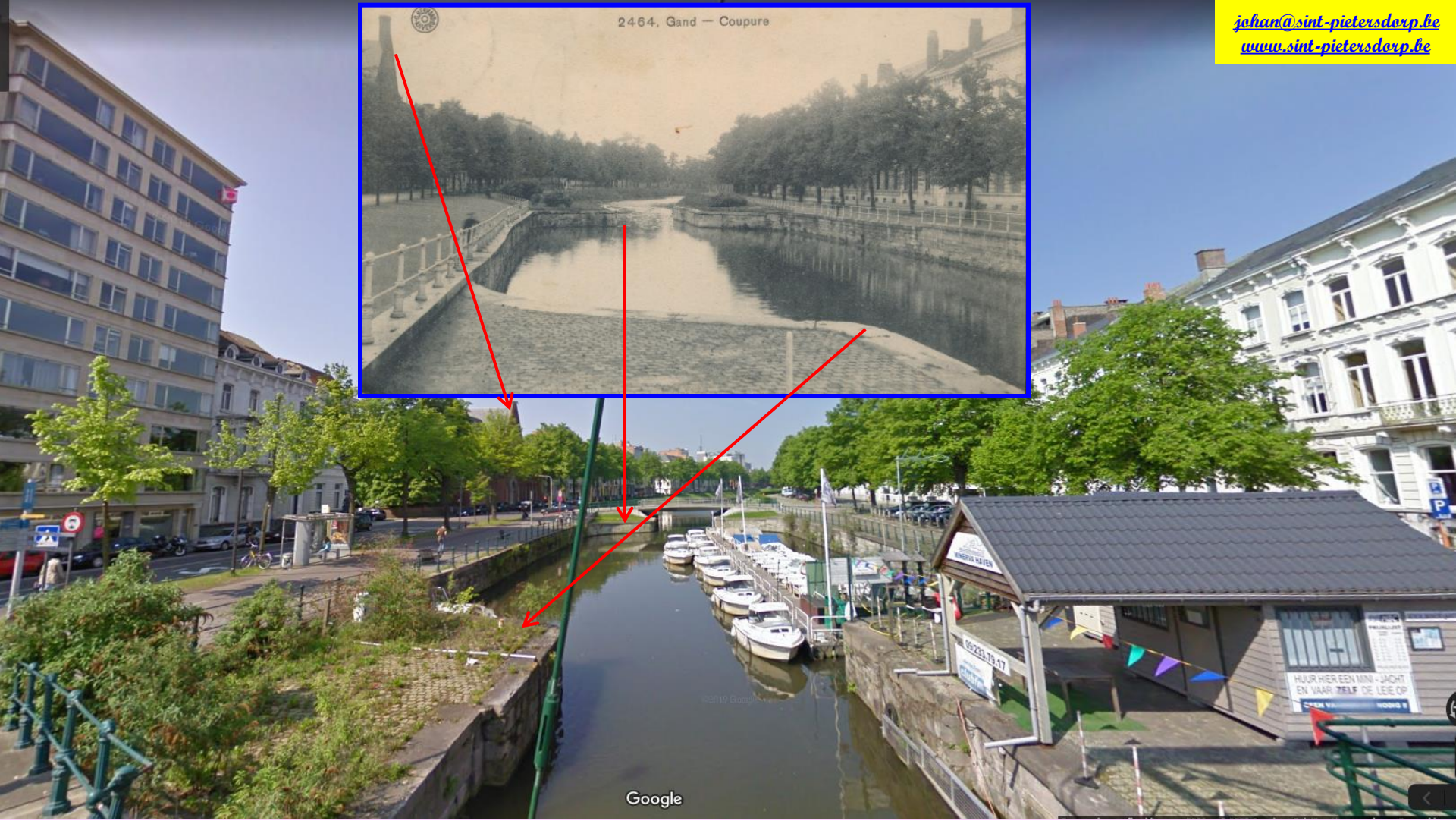
De Hospitaalbrug en haar
noodbrug

Het was hier waar er vroeger een
sluis lag maar nooit werd gebruikt omdat het
niveauverschil miniem was. Deze werd
weggenomen in 1823.

Anno 2011

2464, Gand — Coupure

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Google

Het Blindenhuis is een replica van de refter van de Bijloke-abdij

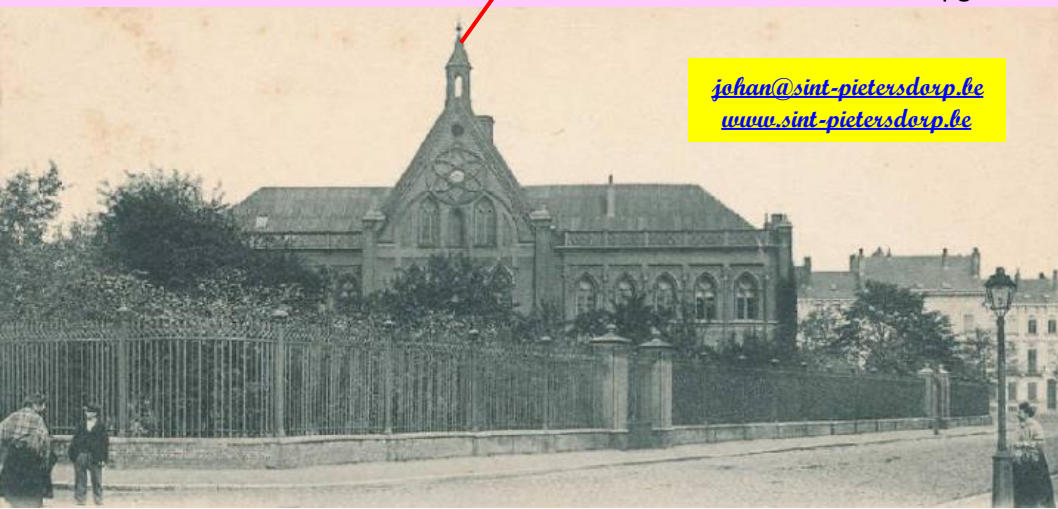

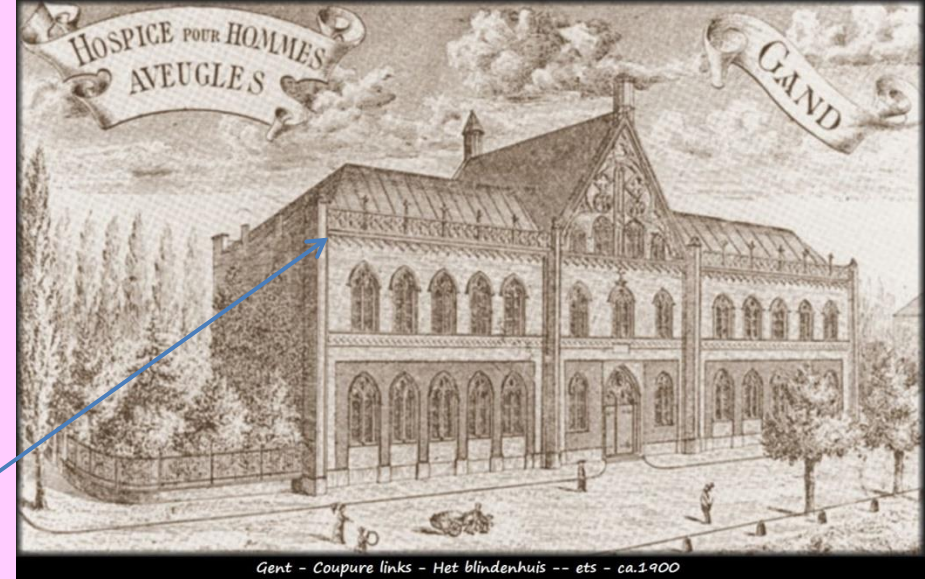
Coupure Links. Waar vroeger het keizerlijk depot stond, staat nu nog altijd het neogotische **Blindenhuis** (het Van Caneghem hospitaal) uit 1852-55. De blinden werden er verzorgd door de Broeders van Liefde. Het gebouw is er gekomen dankzij een dotatie van de rijke industrieel Jacques Liévin Van Caeneghem (1764-1847). De architect was

Van Huffel. In 1858 werd de blindenschool opgericht. (het Brailleschrift dateert van 1829-34). Tussen 1893 en 1906 bood het gebouw ook onderkomen aan de kliniek Neus- Keel-en Oorziekten v/d Gentse universiteit. Het gebouw deed tot 1913 dienst als tehuis voor blinden waarna het bij het stedelijk hospitaal De Bijloke ingeschakeld werd. Toen ik in Gent arriveerde stond het al lichtjes in verval wegens leegstand. Tijdens de 1^e wereldoorlog was de Bijloke een Kriegslazaret en kwam de dienst inwendige vrouwengeneeskunde in het Blindenhuis terecht. De TBC-afdeling werd in 1965 opgeheven,

maar de chronische patiënten werden er nog tot het begin van de jaren 1970 verzorgd door cisterciënzers. Pas in 1980 was het een beschermd monument. **Na meer dan 30 jaar leegstand en aanpassing van het BPA 116-deel Coupure werd het Blindenhuis in de periode 2000-2003 gerenoveerd.**

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

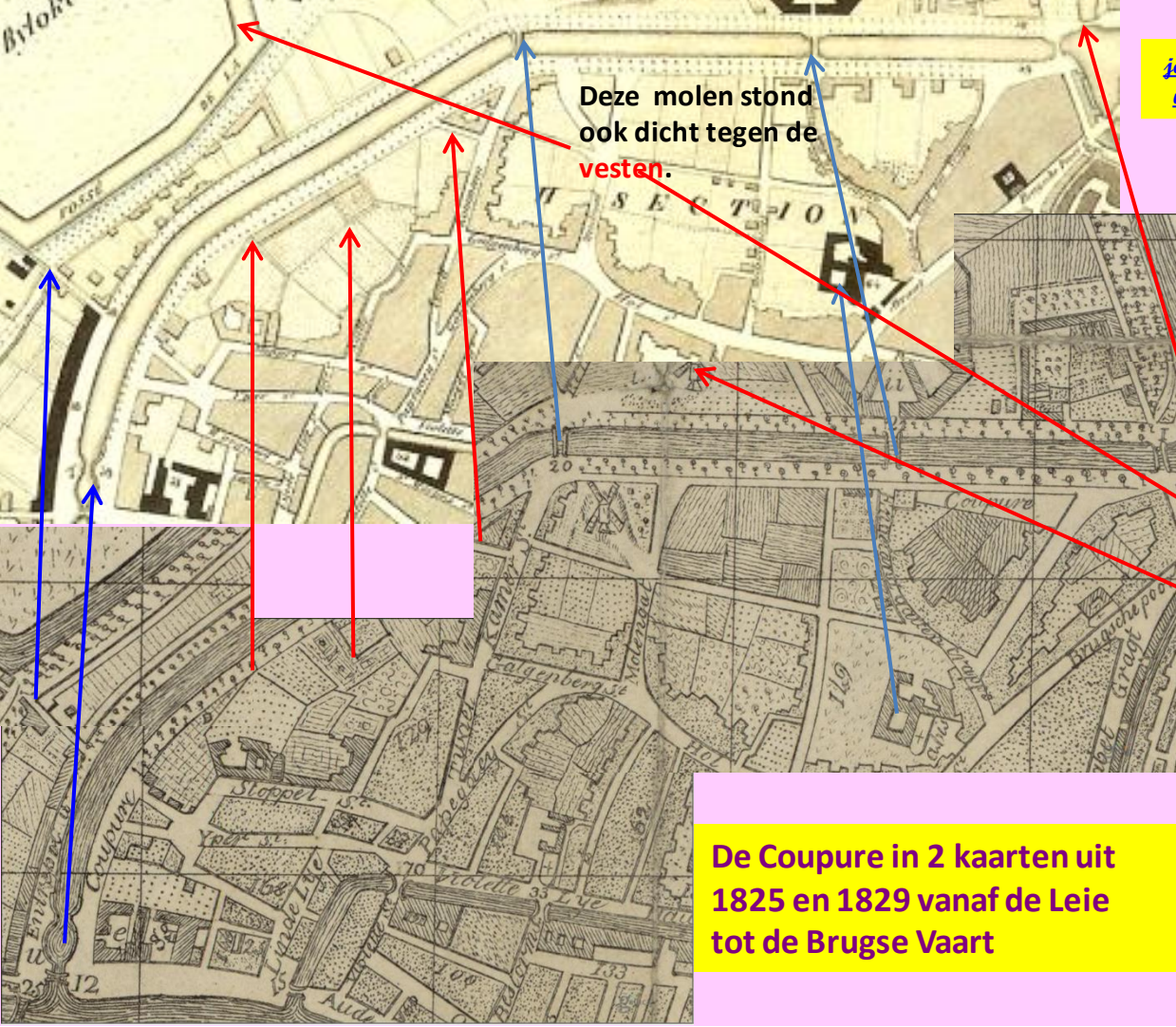

Het gebouw is van rond 1854. Rond 1900 toen het bovenste kaartje werd geëtsd was er reeds geen torentje meer te zien. Ik denk dat een storm het torentje heeft weggeblazen. Het gebouw stond er toen bijna 50 jaar. **Om de symmetrie te behouden was het voorste reeds verdwenen en heeft men het achterste torentje ook afgebroken.**

Smaakvol? Reeds eerder was de mooie constructie rond de dakgoot ook reeds afgebroken

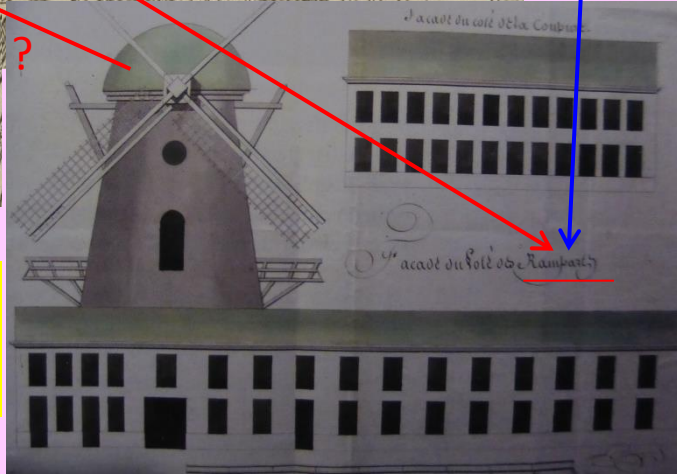

Deze molen stond
ook dicht tegen de
vesten.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Bouwaanvraag voor de papier-
molens Delcour werkende aan
Coupure Links van 1802 tot
1828 stenen windmolen annex
watermolen, draaiende op het
verval tussen kanaal en stads-
wal, noodgedwongen stopge-
zet na afschaffen Sint-
Agnetesas).

De Coupure in 2 kaarten uit
1825 en 1829 vanaf de Leie
tot de Brugse Vaart

De Gérard-kaart van 1855

De oude
gevangenis

Het afgebroken
casino met de
grote tuin

De Stadsvesten

De Coupure

Het keizerlijk
entrepot

Het Blindenhuis

De Leie met de
Verlorenkostbrug

De Oude Houtlei

De Ketelvest

Het Justitiepaleis

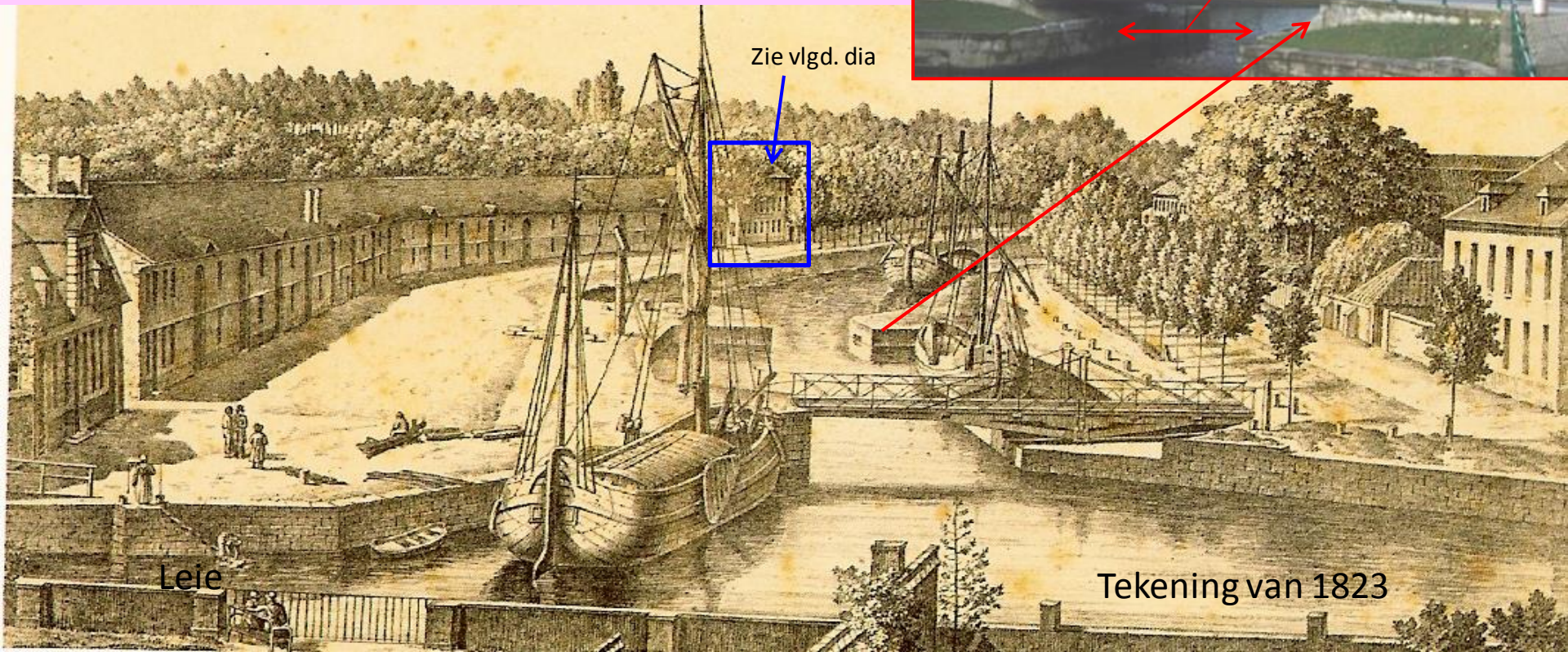

Onder de brug zie je nog duidelijk hoe **smal** de schepen waren

Zie vlgd. dia

Leie

Tekening van 1823

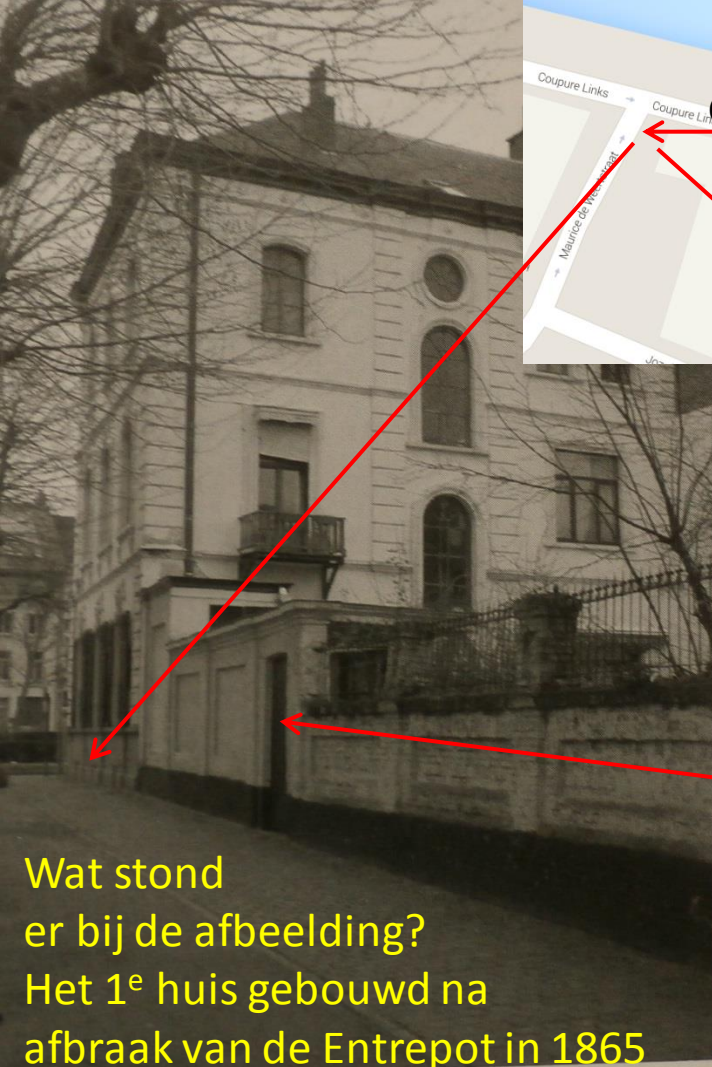

14TH DE LOFFERREZ SABLON N°12 GAND

Aankondiging van het artiestenbal, georganiseerd door leerlingen van de Koninklijke Academie van Gent, 1842

Wauxhall was een belangrijke feestzaal in Gent, **opgericht op 11 aug. 1782**. Ze was gelegen op de hoek v/d Coupure met de Huidige Schepen Maurice De Weertstraat westkant. Daar stond het deftige Hotel du Commerce, op het binnenterrein daarachter had je de herberg-balzaal Wauxhall met uitgestrekte tuinen die in de zomer en op zondagavond verlicht werden. Het was in deze tuin dat Blanchard op 19-11-1785 met luchtballon opgestegen was. Hier deed hij ook een test met een hond aan een parachute neer te laten. Dat zegt ons niks meer maar toen een nieuwigheid (ik bedoel wel de luchtballon). Ook kon men er dineren en souperen en naar muziekoptredens luisteren waarna men de koets kon nemen om naar huis te gaan. Het was dus een uitgaanscafé voor de rijke burgers. De Wauxhall **verdween kort na 1830** maar op de prent staat 1842.(allemaal vraagtekens of misschien elders opgestart?)

Op de vorige dia was dit de plaats van het laatste stapelgebouw van het Entrepot. Nu Maurice de Weertstraat

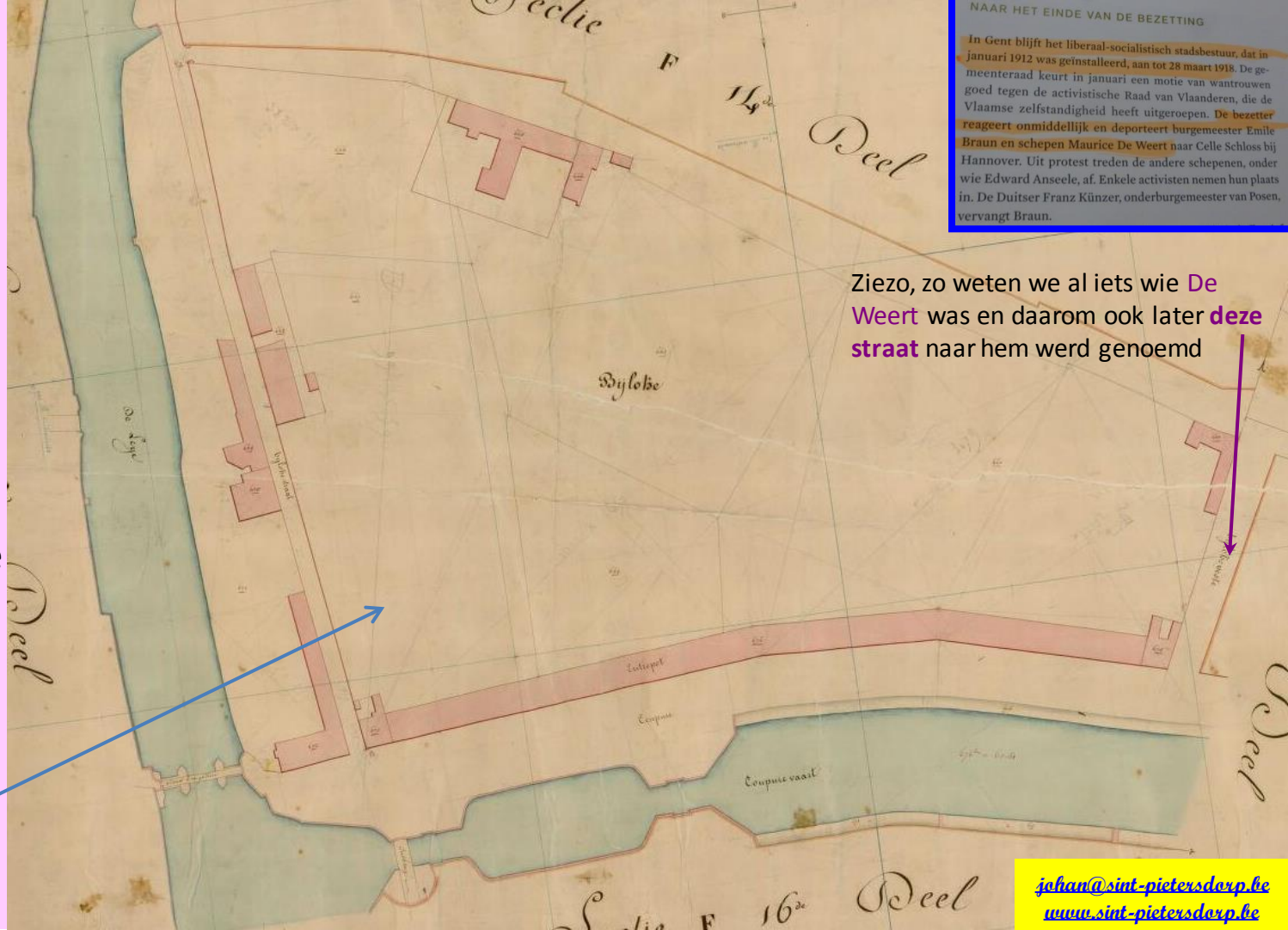

Wat stond er bij de afbeelding?
Het 1e huis gebouwd na afbraak van de Entrepot in 1865

Deze kadasterkaart uit 1825 werd gemaakt toen we nog één land waren met Nederland.

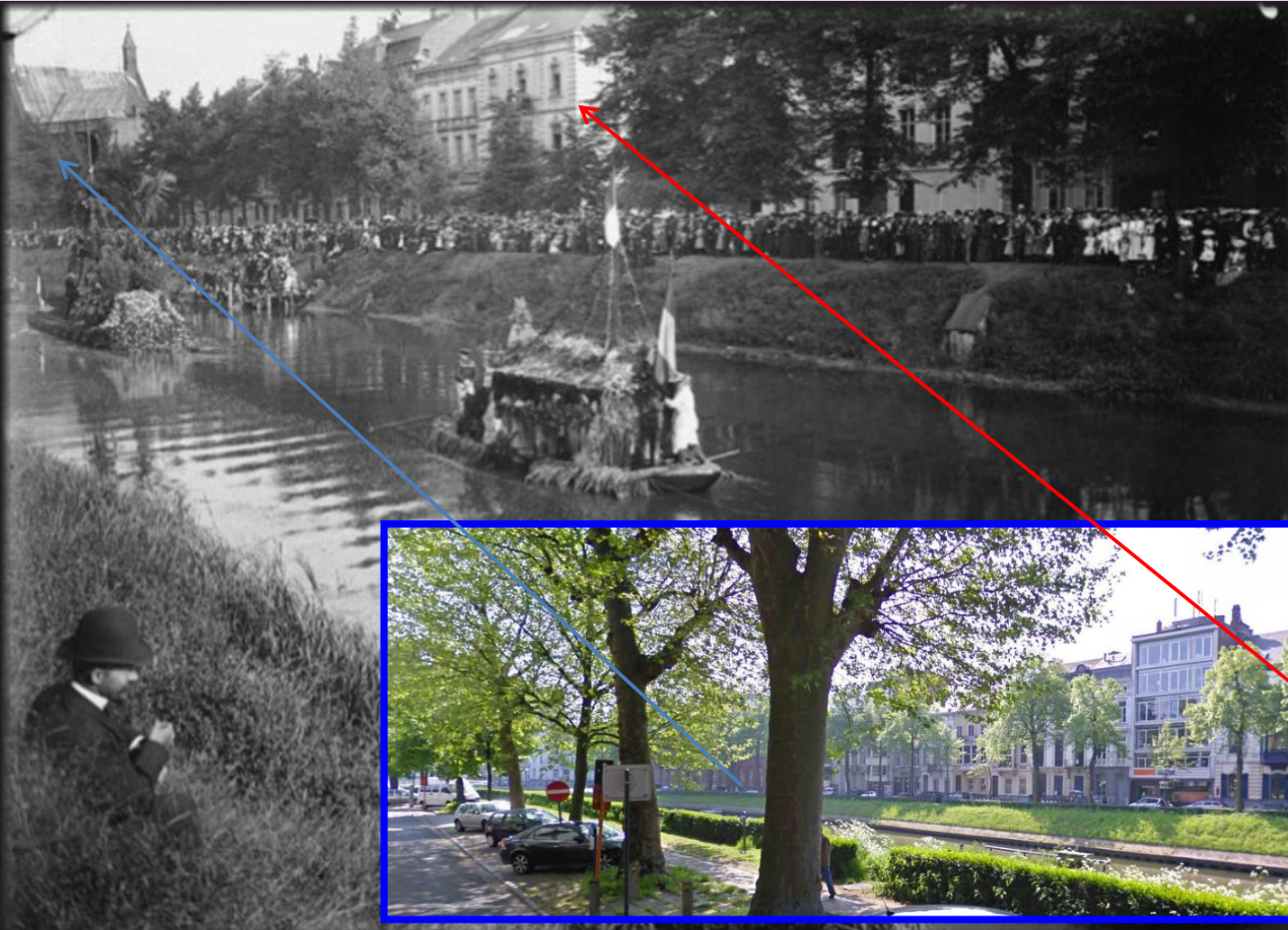
Die eenheid moest natuurlijk een nieuwe naam krijgen. Het werd het Koninkrijk der **Nederlanden**. Deze kaart werd verder gebruikt tot de gebr. Gérard hun kaart hebben uitgebracht rond 1855.

Heden is dit zoals op vele plaatsen in onze stad volgebouwd.

NAAR HET EINDE VAN DE BEZETTING
In Gent blijft het liberaal-socialistisch stadsbestuur, dat in januari 1912 was geïnstalleerd, aan tot 28 maart 1918. De gemeenteraad keurt in januari een motie van wantrouwen goed tegen de activistische Raad van Vlaanderen, die de Vlaamse zelfstandigheid heeft uitgeroepen. De bezetter reageert onmiddellijk en deporteert burgemeester Emile Braun en schepenen Maurice De Weert naar Celle Schloss bij Hannover. Uit protest treden de andere schepenen, onder wie Edward Anseele, af. Enkele activisten nemen hun plaats in. De Duitser Franz Künzer, onderburgemeester van Posen, vervangt Braun.

Ziezo, zo weten we al iets wie **De Weert** was en daarom ook later **deze straat** naar hem werd genoemd

Deze mooie zwart-wit foto, doorgestuurd door **Roger** is heden nog moeilijk te fotograferen, reden, men zei vroeger “**Het zag zwart van het volk**”. Nu weet ik waarom. Heden zijn al de mensen wat kleurrijker gekleed.

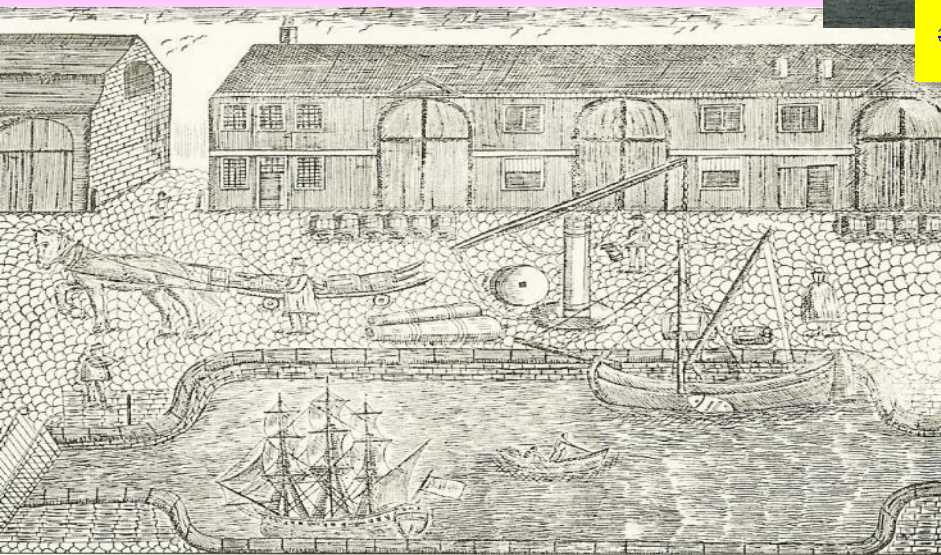
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gent - Coupure rechts en links - ter hoogte Maurice de Weertstraat - Versierde boten in de waterstoet van 1903

Tekening onderaan

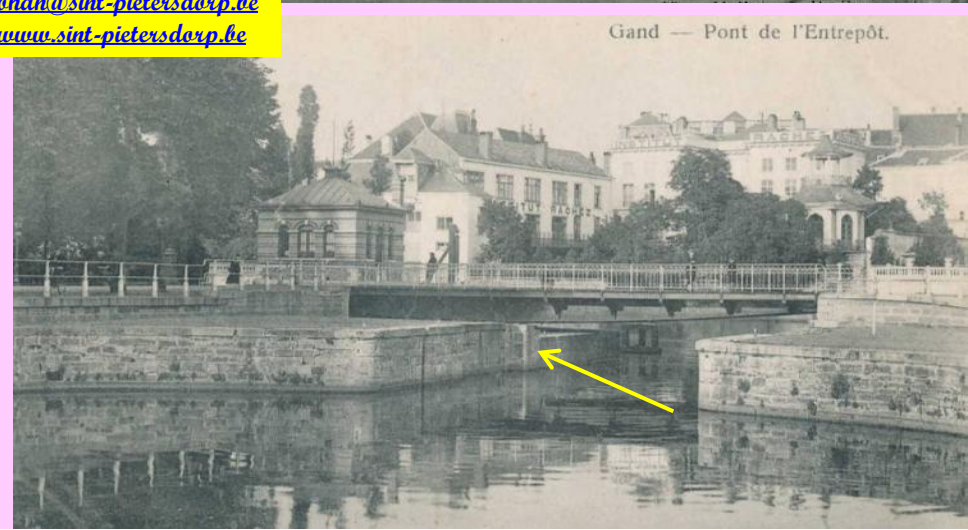
Een wijnvoerman met zijn lange rollewagen in een decor dat bestaat uit het Sint-Agnetesas, het Keizerlijk Entrepot en de Wippe. Voor het Entrepot liggen vaten te wachten op stapeling. Naast de Wippe bemerkt men een molensteen en stukken geschut, materieel dat enkel door de wijn-schroders mocht worden gelost. Gravure tweede

't Keizerlijk Entrepot rond 1750 stond op de Coupure Links, heden o.a. het Blindenhuis

De draaibrug
uit 1880

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

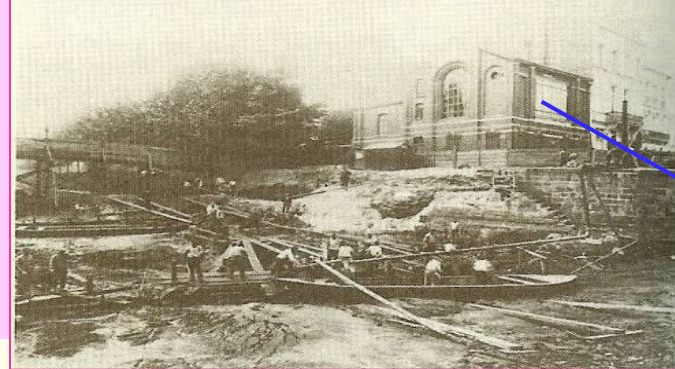

Gand — Pont de l'Entrepôt.

Coupure Links in 1940, 1958
1976 en 2011

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

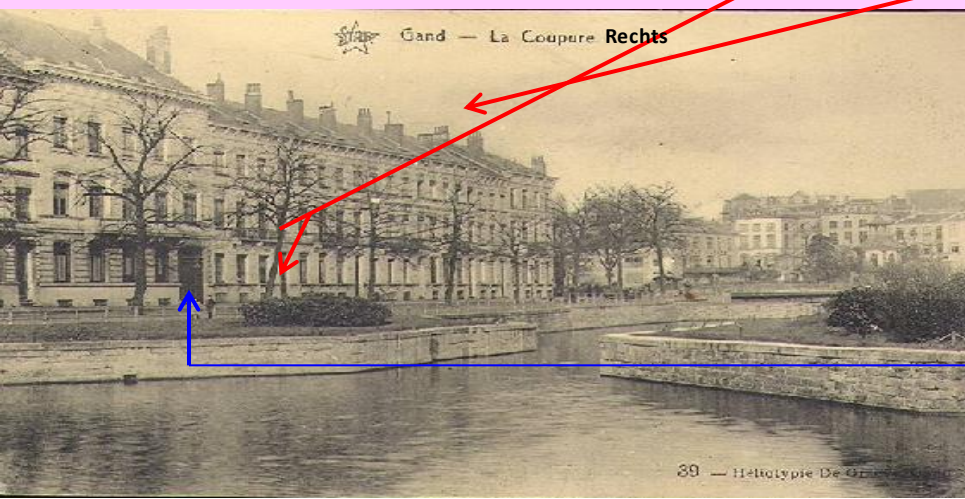

Aan het begin van de Coupure Links (bovenaan rechts) bevindt zich het
schildersatelier van Albert Bartsoen (1866-1922).
Later verbouwd en een etage bij in 1958

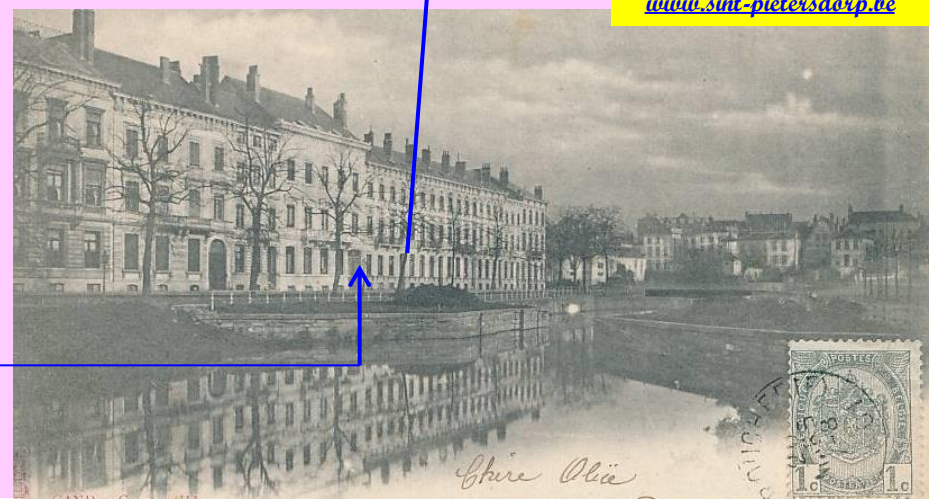

Met de bouw van de Coupure rond 1750 had men een sluis voorzien om het water tussen de Brugse vaart en de Leie te regelen. Omdat het verschil zo weinig was werden de sluizen vlug verwijderd.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Einde B24.
Vervolg, zie **B25**
vanaf
Blindenhuis tot
de Rozemarijn-
brug.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Beste, we zijn geen bedrijf dat men dagelijks contacteert. Voor ons is het van belang de [website](#) door te geven aan vrienden en ook [E23](#) erbij te vermelden zodat zij onmiddellijk hun straat kunnen aanklikken. Zalig toch!